

केंद्र शासन पुरस्कृत सर्वसमावेशक
हातमाग विकास योजनेची सुधारित
तरतुदीनुसार राज्यात अंमलबजावणी
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक: हातमाग २०१४/प्र.क्र.१५/टेक्स-३
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.
तारीख: १३ एप्रिल, २०१६

वाचा :-

- १) संचालक, वस्त्रोद्योग संचालनालय यांचा प्रस्ताव दिनांक १२.०२.२०१६
- २) शा.नि.स.प.व वि.क्र.हातमाग २००८/प्र.क्र.१६/टेक्स -३, दि.२२/२/२०१०
- ३) विकास आयुक्त, हातमाग, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.७/१/२०१२- DCH/CHDS/Cluster, दि.३०/१२/२०१३
- ४) संचालक, वस्त्रोद्योग संचालनालय, भारत सरकार यांचे शुद्धीपत्रक क्र.७/१/२०१२- DCH/CHDS/Cluster, दि.२१/३/२०१४
- ५) या विभागाचा शासन निर्णय क्र. हातमाग-२०१४/प्र.क्र.१५/टेक्स-३ दिनांक २६.०८.२०१४
- ६) विकास आयुक्त, हातमाग, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.५/१/२०१५-DCH/Cluster, दि. २३.०६.२०१५

प्रस्तावना :-

वाचा क्र.२ येथील दि.२२/२/२०१० च्या शासन निर्णयान्वये हातमाग विणकरांच्या सर्वांगीण विकासाकरीता केंद्र शासन पुरस्कृत एकात्मिक हातमाग विकास योजना सन २००७-०८ ते २०११-१२ या कालावधीत राज्यात राबविण्यात आली होती. सदर योजना संपुष्टात आल्याने केंद्र शासनाने त्यांच्या वाचा क्रमांक ३ येथील दि.३०.१२.२०१३ च्या पत्रान्वये हातमाग विणकरांच्या सर्वकष विकासाकरीता १२ व्या पंचवार्षिक योजनेच्या उर्वरित कालावधीकरीता सर्वसमावेशक हातमाग विकास योजना (Comprehensive Handloom Development Scheme) प्रस्तावित केली. त्यानुषंगाने सदर सर्वसमावेशक हातमाग विकास योजनेस (सी. एच. डी. एस.) १२ व्या पंचवार्षिक योजनेच्या उर्वरित कालावधीत राज्यात अंमलबजावणी करण्यासाठी वाचा क्र.५ येथील दिनांक २६.०८.२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. तथापि, सदर योजनेबाबत केंद्र शासनाने काही घटकामध्ये वाचा क्र. ६ येथील दिनांक २३.०६.२०१५ च्या पत्रान्वये सुधारित मार्गदर्शक सुचना निर्गमित केल्या आहेत. त्यानुसार दिनांक २६.०८.२०१४ च्या शासन निर्णयात सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

केंद्र शासनाच्या दिनांक २३.०६.२०१५ च्या पत्रान्वये निर्गमित केलेल्या सुधारित मार्गदर्शक सुचना विचारात घेऊन केंद्र पुरस्कृत सर्वसमावेशक हातमाग विकास योजना राज्यात राबविण्यासाठी दिनांक २६.०८.२०१४ च्या शासन निर्णयात खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत

असून सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षापासून राज्यात सदर योजना सुधारित तरतुदीनुसार राबविण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

शा.नि. परिच्छेद, मुद्दा क्र.	शासन निर्णय दि. २६.०८.२०१४ मधील तरतूद (केंद्र शासनाच्या दिनांक ३०.१२.२०१३ च्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार)	केंद्र शासनाच्या दिनांक २३.०६.२०१५ च्या सुधारित मार्गदर्शक तत्वानुसार सुधारणा
परिच्छेद ६. भाग ब-३ (पृष्ठ क्र.१२)	नविन समुहांना आर्थिक सहाय्याचे प्रमाण या योजने अंतर्गत केंद्र शासनाचे जास्तीत जास्त अनुज्ञेय आर्थिक सहाय्य २०० ते ५०० हातमागांचा समावेश असलेल्या समुहाला रु. ६०/- लाख तर २००० ते ५००० हातमागांचा सुमह असलेल्या समुहाला रु. १५०/- लाख राहिल. (केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दिनांक ३०.१२.१३ -परिच्छेद B-३)	नविन समुहांना आर्थिक सहाय्याचे प्रमाण समुहाची निर्मिती ही ज्या ठिकाणी हातमाग विणकर एकवटलेले आहे अशा गट स्तरावर (Block Level) करण्यात येईल. विणकरांची संख्या व गरज विचारात घेता एकापेक्षा जास्त समुहाची निर्मिती करता येईल. गट स्तरावर (Block Level) समुहाची आवश्यकता व गरज विचारात घेऊन अर्थसहाय्य देण्याचे केंद्र शासनाने प्रस्तावित केले आहे.
नविन समुह योजनेचे उप-भाग		
परिच्छेद ६. भाग ब-३ (पृष्ठ क्र.१४)	टेक्सटाईल डिझाईनरची नियुक्ती राष्ट्रीय व अंतर राष्ट्रीय बाजार पेठेतील आव्हाने लक्षात घेऊन डिझाईन्स तयार करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या विणकर सेवा केंद्रामार्फत अथवा खुल्या बाजारातून डिझायनरची नियुक्ती करता येईल. केंद्र शासनाच्या १०० % अर्थसहाय्याने २०० ते ५०० हातमागाच्या किमान दोन समुहाकरिता रु.३०,०००/- दरमहा प्रमाणे डिझायनरची नियुक्ती करता येईल. २००० ते ५००० हातमागाच्या समुहाकरिता स्वतंत्र डिझायनर तथा विपणन अधिका-याची नियुक्ती करता येईल. (केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-७)	टेक्सटाईल डिझाईनरची नियुक्ती डिझाईन्स तयार करण्याची जबाबदारी केंद्र शासनाच्या विणकर सेवा केंद्राची राहिल. राष्ट्रीय व अंतर राष्ट्रीय बाजार पेठेतील आव्हाने, फॅशन ई.चा विचार करून मागणीनुसार डिझाईन्स निर्मिती करण्यासाठी गटस्तरीय समुहासाठी आवश्यकते नुसार N.I.F.T. च्या अथवा खाजगी डिझायनरची नियुक्ती सुध्दा योग्य पारदर्शक मार्गाचा वापर करून करता येईल. खाजगी डिझायनरच्या कामकाजावर विणकर सेवा केंद्राच्या समिती मार्फत नियंत्रण केले जाईल. या समितीत राज्य शासनाचा, N.I.F.T. चा, राष्ट्रीय हातमाग विकास निगम व राज्य हातमाग महामंडळ/शिखर संस्था किंवा अध्यक्षाद्वारा निर्धारित केलेला सदस्य इत्यादी प्रतिनिधी राहतील.

<p>परिच्छेद ६. ब-३</p>	<p>कौशल्य उन्नतीकरण अर्थसहाय्य</p> <p>एकात्मिक कौशल्य विकास योजनेशी संलग्न, या योजने अंतर्गत विशेषीकृत प्रशिक्षणाकरीता अर्थसहाय्य अनुज्ञेय राहिल.</p> <p>एकात्मिक कौशल्य विकास योजनेच्या आकृतीबंधानुसार केंद्र व राज्य शासनाचा वाटा राहिल.</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-११)</p>	<p>कौशल्य उन्नतीकरणासाठी अर्थसहाय्य</p> <p>एकात्मिक कौशल्य विकास योजनेशी संलग्न, अर्थसहाय्य केवळ या योजने अंतर्गत विशेषीकृत प्रशिक्षणाकरीता अनुज्ञेय राहिल.</p> <p>एकात्मिक कौशल्य विकास योजनेच्या आकृतीबंधाप्रमाणे गट स्तरावरील (Block level) क्लस्टर मध्ये तांत्रिक व व्यवस्थापकीय कौशल्य तसेच माहिती तंत्रज्ञान (IT) इत्यादी करीता अर्थसहाय्य देण्यात येईल व अर्थसहाय्याचे विवरण सोबत जोडलेले परिशिष्ट १ (Annexure-I) प्रमाणे राहिल. तथापि, मान्यताप्राप्त निधीच्या मर्यादेत विशेष गरज लक्षात घेता घटक / प्रशिक्षणात बदल करता येईल. मात्र याचा कालावधी विकास आयुक्त हातमाग नवी दिल्ली यांच्या मान्यतेनुसार राहिल.</p>
<p>परिच्छेद ६. ब-३</p>	<p>सुविधा केंद्र / रंगणीगृह उभारणी</p> <p>सार्वजनिक सुविधा केंद्र व रंगणीगृहासाठी केंद्र शासनाकडून एकूण ५० टक्के पर्यंत अर्थसहाय्य राहिल (रु.६० लक्ष) , त्यात अस्तित्वातील रंगणीगृहाचे आधुनिकीकरण करणे किंवा नविन रंगणीगृहाचा समावेश असेल.</p> <p>निधीचा वाटा हा ८० टक्के केंद्र शासन (जागा वगळून) व २० टक्के राज्य शासन / अंमलबजावणी / यंत्रणा / उद्योजक / कन्सॉरशियम याप्रमाणे राहिल.</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-१२)</p>	<p>सुविधा केंद्र / रंगणीगृहा उभारणी</p> <p>१) गट स्तरीय (Block level) समुहा मध्ये ३००० चौ. फुट च्या कार्यालयासह सामुहिक सुविधा केंद्राची निर्मिती करता येईल. त्यात Internet facility, साठवणूक कक्ष, सुविधा कक्ष, रंगणी गृह, वारपिंग कक्ष, प्रशिक्षण केंद्र, सुत गोडावून इत्यादीच्या समावेश राहिल.यासाठीचा खर्च सामुहिक सुविधा केंद्रासह रु. ५० लाख पेक्षा जास्त असणार नाही. यामध्ये जागेच्या किमतीचा अंतर्भाव राहणार नाही. या बाबतची तपशिलवार माहिती परिशिष्ट-२(Annexure-II) मध्ये संलग्न आहे. ही सुविधा निवडलेल्या गट स्तरीय समुहाला अस्तीत्वात असलेल्या सुविधेला पुरक अशी राहिल.</p> <p>२) रंगणीगृहाची (Dye house) आवश्यकते नुसार ई.टी.पी. सह जिल्हास्तरावर रु. ५० लाखाचा उच्चतम मर्यादे पर्यंत निर्मिती करता येईल.</p>

<p>परिच्छेद ६. ब-३ (१२) पृ.१६</p>	<p>कार्यशाळेची निर्मिती (Construction of Workshed) २० चौ.मी.च्या कार्यशाळेच्या निर्मितीसाठी रु. ३५,०००/- इतके अर्थसहाय्य राहिल. BPL लाभार्थी करीता केंद्र शासनाचा हिस्सा १०० टक्के राहिल. तर उर्वरित लाभार्थी करीता केंद्र शासनाचा हिस्सा ७५ टक्के व उर्वरित २५ टक्के रक्कम लाभार्थीला वहन करावी लागेल. (केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-१५)</p>	<p>कार्यशाळेची निर्मिती (Construction of Workshed) २० चौ. मि. च्या कार्यशाळेची निर्मिती (Construction of Workshed) करीता इंदिरा आवास योजनेचा निकषानुसार अर्थसहाय्य रु.७०,०००/- प्रति कार्यशाळेप्रमाणे लाभार्थीच्या बँक खात्यामध्ये अंमलबजावणी यंत्रणे मार्फत जमा करण्यात येईल. BPL, SC, ST व महिला लाभार्थी करीता केंद्र शासनाचा हिस्सा १०० टक्के राहिल. तर उर्वरित लाभार्थी करीता केंद्र शासनाचा हिस्सा ७५ टक्के व उर्वरित २५ टक्के रक्कम लाभार्थ्याची असेल.</p>
<p>परिच्छेद ६. ब-३ (१३) (पृष्ठ क्र. १७)</p>	<p>प्रकल्प व्यवस्थापन खर्च IIIT अथवा राज्य शासनाचा डिप्लोमा / I.T.I. इत्यादी सह वस्त्रोद्योगाचा/ समुह विकासाचा दोन वर्षांचा अनुभव असणा-या व्यक्तीची रु. २०,०००/- दरमहा प्रति क्लस्टर प्रमाणे क्लस्टर डेव्हलपमेंट अधिकाऱ्याची नियुक्ती करता येईल. तसेच रु. १०,०००/- दरमहा सहाय्यक कर्मचाऱ्याची नियुक्ती करता येईल. (अर्थसहाय्य-१०० टक्के केंद्र शासन) (केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-१६)</p>	<p>प्रकल्प व्यवस्थापन खर्च हातमाग तंत्र विज्ञान पदविका धारकांची (DHT) पुर्ण वेळ समुह विकास अधिकारी म्हणून नियुक्ती करण्यात येईल. दोन वर्षांचा अनुभव असलेल्यांना प्रधान्य देण्यात येईल. समुहाच्या सुविधा केंद्रासह संपूर्ण कामकाजावर नियंत्रण ठेवण्याची जबाबदारी त्यांची राहिल. तसेच १ सुरक्षा रक्षक तथा सहाय्यकाची Ex-Service Man या सदरातून सुविधा केंद्रा करीता नियुक्ती करण्यात येईल. त्याला संगणकाचे ज्ञान आवश्यक राहिल. जेणेकरून लेखे लिहण्याचे कामकाज त्याचे राहिल.</p>
<p>परिच्छेद ६. ब-४ (पृष्ठ क्र. १७)</p>	<p>नविन समुहा करीता अंमलबजावणी यंत्रणा १. संचालक, वस्त्रोद्योग २. राष्ट्रीय पातळीवरील हातमाग संस्था ३. राज्यस्तरीय हातमाग विकास महामंडळ ४. राज्यस्तरीय शिखर हातमाग सहकारी संस्था ५. केंद्र शासनाची संस्था ६. हातमागाशी निगडीत अशासकीय संस्था</p>	<p>नविन समुहाकरीता अंमलबजावणी यंत्रणा १) राष्ट्रीय पातळीवरील हातमाग संस्था २) राज्यस्तरीय हातमाग महामंडळ ३) राज्यस्तरीय शिखर हातमाग सहकारी संस्था ४) केंद्र शासनाची संस्था ५) हातमागाशी निगडीत अशासकीय संस्था (राज्य शासनाने शिफारस केलेली व विकास</p>

	<p>(राज्य शासनाने शिफारस केलेली व विकास आयुक्त हातमाग यांनी मान्य केलेली)</p> <p>७. हातमागाशी निगडीत इतर कोणतीही संस्था (राज्य शासनाने शिफारस केलेली व विकास ९ आयुक्त हातमाग यांनी मान्य केलेली)</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-१८)</p>	<p>आयुक्त हातमाग नवी दिल्ली यांनी मान्य केलेली)</p> <p>६) प्राथमिक हातमाग विणकर सहकारी संस्था आणि नोंदणी कृत स्वयंसहाय्यता गट.</p> <p>७) नोंदणी कृत हातमागाशी निगडीत इतर कोणतीही संस्था (राज्य शासनाने शिफारस केलेली व विकास आयुक्त हातमाग नवी दिल्ली यांनी मान्यता दिलेली)</p> <p>टिप :- सर्व पात्र संस्था (अशासकीय संस्था वगळता) यांचा मागील २ वर्षात निव्वळ नफा (Net Profit) असला पाहिजे.</p>
<p>परिच्छेद ६. ब-५ (पृष्ठ क्र. १८)</p>	<p>समुह विकास प्रकल्पाचा कालावधी</p> <p>समुह विकास प्रकल्पाचा कालावधी अर्थसहाय्याचा पहिला हप्ता मंजूर झाल्यापासून चार वर्षांचा राहिल.</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-१९)</p>	<p>समुह विकास प्रकल्पाचा कालावधी</p> <p>समुह विकास प्रकल्पाचा कालावधी अर्थसहाय्याचा पहिला हप्ता मंजूर झाल्यापासून ३ वर्षांचा राहिल.</p>
<p>परिच्छेद ६. भाग ब-३ व ब-६ (पृष्ठ क्र. १२ व १८)</p>	<p>नविन समुहांकरीता प्रस्ताव सादर करणे आणि आर्थिक सहाय्य वितरीत करणे.</p> <p>या योजने अंतर्गत केंद्र शासनाने जास्तीत जास्त अनुज्ञेय आर्थिक सहाय्य २०० ते ५०० हातमागांचा समावेश असलेल्या समुहाला रु. ६०/- लाख तर २००० ते ५००० हातमागांचा समुह असलेल्या समुहाला रु. १५०/- लाख राहिल.</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-३)</p>	<p>नविन समुहांकरीता प्रस्ताव सादर करणे आणि आर्थिक सहाय्य वितरीत करणे.</p> <p>आर्थिक सहाय्याचे प्रमाण हे गट स्तरावरील (Block level) समुहाची आवश्यकता विचारात घेवून ठरविण्यात येईल. गटामधील हातमाग विणकरांचा विकास करण्याकरीता त्यांच्या अत्यावश्यक गरजा भरून काढणे हे प्राथमिक लक्ष राहिल.</p>
<p>परिच्छेद ६. ब-३ (पृष्ठ क्र. १२-१७)</p>	<p>अर्थसहाय्याचे प्रमाणची विभागणी</p> <p>घटकनिहाय ७० % ते १०० % केंद्र शासनाने अनुदान राहिल.</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-४)</p>	<p>अर्थसहाय्याचे प्रमाणची विभागणी</p> <p>१) पायाभूत सुविधा (Infrastructure) करीता १०० टक्के अर्थसहाय्य केंद्र शासनाने राहिल. मात्र यासाठी आवश्यक असलेली जागा राज्य शासनाने मोफत उपलब्ध करून द्यावी लागेल.</p> <p>२) वैयक्तिक सरळ लाभाच्या योजनेत ९०</p>

		<p>टक्के वाटा केंद्र शासनाचा व १० टक्के लाभार्थीचा राहिल.</p> <p>३) कार्यशाळांचा निर्मिती (Construction of Workshed) करिता BPL धारकांना १०० टक्के केंद्र शासनाचे अर्थसहाय्य राहिल. इतरांना ७५ टक्के केंद्र शासनाचे अर्थसहाय्य राहिल व २५ टक्के लाभार्थींना वहन करावे लागेल.</p>
<p>परिच्छेद ६. ब-३ (पृष्ठ क्र. १२-१७)</p>	<p>घटकनिहाय खर्चाची मर्यादा</p> <p>१) बेस लाईन सर्व्हेक्षण निदानाकरीता अभ्यास, स्वयं सहाय्यता गटाची निर्मिती / सह दायित्व गटाची निर्मिती, कन्सॉर्टियमची स्थापना, जनजागृती कार्यक्रम - रु. २.०० लाखापर्यंत</p> <p>२) डिझाईनर तथा विपणन अधिकाऱ्याची नेमणूक - रु. ३०,०००/- ३) यार्न डेपोची उभारणी करण्याकरीता कॉरपस फंड - रु. ३.०० लाख</p> <p>४) कॉम्प्यूटर ऍडेड टेक्सटाईल डिझाईन सिस्टिम व कार्ड पंचिंग मशिनची (आवश्यकता असल्यास) खरेदी यापैकी एकाचीच आवश्यकता असल्यास एकूण रु. २.५० लक्ष</p> <p>५) सुविधा केंद्र / रंगणीगृह उभारणी करण्याकरीता समुहाला केंद्र शासनाकडून देण्यात येणाऱ्या एकूण अर्थसहाय्याच्या ४० टक्के पर्यंत, त्यात अस्तित्वातील रंगणीगृहाचे आधुनिकीकरण करण्याकरीता किंवा नवीन लघू रंगणीगृहाच्या निर्मिती करिता रु. ५/- लक्ष रक्कमेचा समावेश राहिल.</p> <p>६) समुहांच्या उपक्रमांच अभिलेख तयार करणे - रु. २५,०००/-</p> <p>७) प्रकल्प व्यवस्थापन खर्च (क्लस्टर डेव्हलपमेंट अधिकाऱ्याची नियुक्ती) - रु. २०,०००/- दरमहा प्रति क्लस्टर</p>	<p>घटकनिहाय खर्चाची मर्यादा</p> <p>१) सर्व सुविधासह सामुहिक सुविधा केंद्राची निर्मिती रु. ५०.०० लाखा पर्यंत</p> <p>२) कौशल्या उन्नतीकरण वैयक्तिक विणकरास सरळ फायदा मिळणारे घटक-कौशल्य विकास वगळता रु. ७०.०० लाखा पर्यंत</p> <p>३) तांत्रिक, व्यवस्थापन व माहिती तंत्रज्ञान मध्ये कौशल्या उन्नती करण - रु. ३५.०० लाखा पर्यंत</p> <p>४) डिझाईनरची नेमणूक - रु. १५.०० लाखा पर्यंत</p> <p>५) प्रकल्प व्यवस्थापन खर्च रु. १५.०० लाखा पर्यंत</p> <p>६) यार्न डेपोची उभारणी करण्याकरीता कॉरपस फंड - रु. ५.०० लाखा पर्यंत</p> <p>७) उत्पादन विकास, समुहाच्या कामकाजाचे जतन, संगणकिय खर्च, डिझाईन इत्यादी करिता प्रासंगिक खर्च रु. १०.०० लाखा पर्यंत</p>

	<p>८) ऑन-लूम उपक्रमाच्या तंत्रज्ञानाचे उन्नतीकरण (समुहाला केंद्र शासनाकडून मिळणाऱ्या एकूण अर्थसहाय्याचा ८० टक्के पर्यंत) - रु. ४८.०० लाखापर्यंत</p> <p>९) कौशल्य उन्नतीकरण (केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या १५ टक्के पर्यंत) एकात्मिक कौशल्य विकास योजनेशी संलग्न, अर्थसहाय्य केवळ या योजने अंतर्गत विशेषीकृत प्रशिक्षणाकरीता अनुज्ञेय राहिल.</p> <p>१०) पणन विकास - राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेकरीता प्रदर्शनांचे आयोजन, जनजागृती इ. प्रदर्शन प्रसिध्दी इ. (केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या २० टक्के पर्यंत) - आर्थिक सहाय्य विपणन सहाय्य घटक अंतर्गत प्रस्तावित केल्यानुसार राहिल.</p> <p>११) कर्ज सहाय्य (केंद्र शासनाच्या हिश्याच्या २० टक्के पर्यंत) पुनर्जिवन सुधारणा आणि पुनर्रचना पॅकेज अंतर्गत हातमाग क्षेत्राकरीता सवलतीचे कर्ज या योजनेशी संलग्न</p> <p>१२) कार्यशाळेची निर्मिती (२० चौ. मिटर) - रु. ३५,०००/-</p> <p>१३) उत्पादन विकास / विविधीकरण - रु. २.०० लाखापर्यंत (केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-४)</p>	<p>८) आवश्यकतेनुसार जिल्हास्तरावर ई.टी.पी. सह रंगणी गृहाची निर्मिती रु. ५०.०० लाखा पर्यंत</p> <p>टिप : - संगणकीय टेक्सटाईल डिझाईन केंद्राची निर्मिती ही एकापेक्षा जास्त समुह असलेल्या ठिकाणी विणकर सेवा केंद्रामध्ये करण्यात येईल.</p>
परिच्छेद ६. ब-६ (पृष्ठ क्र. १८)	<p>विकास आयुक्त हातमाग यांनी प्रस्तावाला मान्यता दिल्यानंतर निधी ३० टक्के, ४० टक्के व ३० टक्के या प्रमाणे हप्त्यात वितरीत करण्यांत येईल.(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद B-२०)</p>	<p>व्यक्तिशः विणकरांना निधीचे वितरण अंमलबजावणी यंत्रणा यांचे मार्फत त्यांचे बँक खात्यामध्ये जमा करण्यात येईल. केंद्र शासनाचा वाटा २ समान हप्त्यात वितरीत करण्यात येईल.</p>
ग्रुप अप्रोच प्रकल्प		
परिच्छेद ७ भाग-क (पृष्ठ क्र. १८ ते २१)	<p>नवीन ग्रुप अप्रोच प्रकल्प</p> <p>या प्रकल्पांतर्गत ज्या हातामाग विणकरांचा समावेश समुहा अंतर्गत झालेला नाही अशा १० ते ५० विणकरांचे छोट्या गटाची स्थापना करुन त्यांना अर्थसहाय्य देण्यांत</p>	<p>नवीन ग्रुप अप्रोच प्रकल्प</p> <p>दिनांक २६.०८.२०१४ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ७ भाग-क पुर्णतः वगळण्यात येत आहे.</p>

	<p>येईल. सरासरी रु. ३०,०००/- प्रति गटास अर्थसहाय्य प्रस्तावित असून अंमलबजावणी कालावधी २ वर्ष राहणार आहे.</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद C)</p>	
<p>परिच्छेद ३.</p> <p>भाग अ- अ-२ (पृष्ठ क्र. ८ व ९)</p>	<p>अकराव्या पंचवार्षिक योजनेत घेण्यात आलेले समुह</p> <p>या समुहांच्या दृढीकरणाकरीता ६० लक्ष किंवा मंजूर अर्थसहाय्या व्यतिरिक्त रु. २०/- लक्ष प्रति समुह पर्यंत अतिरिक्त आर्थिक सहाय्य देण्यात येईल.</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दि.३०.१२.१३ -परिच्छेद A.३.२)</p>	<p>अकराव्या पंचवार्षिक योजनेत घेण्यात आलेले समुह</p> <p>गट स्तरावरील (Block level) समुहाचा दृष्टीकोण व गरज विचारात घेऊन अर्थसहाय्य देण्यात येईल.</p>
<p>परिच्छेद ९.</p> <p>भाग- इ- २ (ब) (पृष्ठ क्र. २१-२२)</p>	<p>विपणन प्रोत्साहन</p> <p>i) विपणन प्रोत्साहन अंतर्गत अर्थसहाय्यासाठी हॅडलूम मार्क बंधनकारक राहिल.</p> <p>ii) यार्न NHDC कडूनच विकत घ्यावे लागेल किंवा खुल्या बाजारातून खरेदी करावयाचे झाल्यास NHDC चे ना-हरकत प्रमाणपत्र आवश्यक राहिल.</p> <p>iii) विपणन प्रोत्साहनाचा राज्य शासनाचा हिस्सा प्रथम राज्य शासनामार्फत वितरीत करण्यात येऊन रक्कम संस्थांशी संलग्न विणकराच्या बँक खात्यात जमा करण्यात येईल. केंद्र शासनाच्या हिश्याची मागणी करताना राज्य शासन ५ टक्के राज्य शासनाचा हिस्सा विणकरांच्या खात्यात जमा केल्याबाबतचा अहवाल सादर करेल.</p> <p>(केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दिनांक ३०.१२.१३ - a of Part E)</p>	<p>विपणन प्रोत्साहन</p> <p>विपणन प्रोत्साहनाची रक्कम संस्थांशी संलग्न विणकरांच्या बँक खात्यात जमा करण्यात येईल ही अट वगळण्यात येत आहे. राज्य शासनाने ५ टक्के हिस्सा अग्रिम स्वरूपात लाभार्थी हातमाग संस्थेला यापुढेही प्रथम मंजूर करणे आवश्यक राहिल. ही तरतुद दि. ०१.०१.२०१४ पासून अंमलात येईल. प्राथमिक हातमाग विणकर सहकारी संस्था कडील विणकराची मोठी संख्या विचारात घेता राज्य शासनाने प्रथमतः समन्वय संस्थेची निवड करणे क्रमप्राप्त राहिल जेणे करुन केंद्र व राज्य शासनाचा वाटा त्या संस्थेला अदा करण्यात येईल. विनियोग दाखला संबंधीत समन्वय संस्थेला दयावयाचा असून समन्वय संस्थेने ७ दिवसांचे आंत रक्कम प्राथमिक हातमाग विणकर सहकारी संस्थांना वर्ग केली की नाही हे बघण्याची जबाबदारी राज्य शासनाची राहिल. (Annexure ३ A to C)</p>

<p>परिच्छेद १९ - ४) (पृष्ठ क्र. ५२ व ५३)</p>	<p>हातमाग संघटनाचे बळकटीकरण ११ व्या पंचवार्षिक योजनेतील समुह,नवीन समुह,विपणन प्रोत्साहन व हातमागाचे बळकटीकरण यासाठी राज्य शासन हे एक अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून काम पाहील. निधीचे वितरण राज्य शासनामार्फत अंमलबजावणी यंत्रणेस केले जाईल. (केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दिनांक ३०.१२.१३ -परिच्छेद B-१८, a of Part E,परि. ८)</p>	<p>हातमाग संघटनाचे बळकटीकरण नवीन समुह / विपणन प्रोत्साहन हातमाग संघटनाचे बळकटीकरण करणे इत्यादी करीता संचालक वस्त्रोद्योग हे अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून कामकाज करणार नाही. हातमाग संघटनाचे बळकटीकरण या अंतर्गत निधीचे वितरण यापुढे संबंधीत SPV / अंमलबजावणी यंत्रणेच्या बँक खात्यात जमा करण्यात येईल.</p>
<p>परिच्छेद ६. ब-६ (पृष्ठ क्र. १८)</p>	<p>नवीन समुहा करीता प्रस्ताव सादर करणे आणि आर्थिक सहाय्य वितरीत करणे. राज्यस्तरीय प्रकल्प समितीचा मान्यतेनंतर राज्य शासना मार्फत प्रस्ताव विकास आयुक्त,हातमाग यांना मान्यतेसाठी पाठविण्यात येताल. (केंद्र शासन मार्गदर्शक सुचना दिनांक ३०.१२.१३ -परिच्छेद B-२०, a of Part E)</p>	<p>नवीन समुहा करीता प्रस्ताव सादर करणे आणि आर्थिक सहाय्य वितरीत करणे. गट स्तरावरील (Block level) समुहाचे प्रकल्प राज्यस्तरीय प्रकल्प समितीचा मान्यतेनंतर राज्य शासना मार्फत प्रस्ताव केंद्र शासनाला सादर केल्यानंतर केंद्र शासनाद्वारे मंजूर रक्कम अंमलबजावणी यंत्रणेला सरळ वितरीत करण्यात येईल व याबाबत राज्य शासनाला अवगत करण्यात येईल. (Annexure IV,V,VI)</p>

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०४१३१६०६५१८६०२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(आ.अ.माळी)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,मंत्रालय,मुंबई-३२.
- २) मा.मंत्री,सहकार,पणन व वस्त्रोद्योग विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय,मुंबई-३२.
- ३) मा.राज्यमंत्री (सहकार/पणन/वस्त्रोद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय,मुंबई-३२.
- ४) सहकार आयुक्त व निबंधक,सहकारी संस्था,महाराष्ट्र राज्य,पुणे.

- ५) संचालक, वस्त्रोद्योग, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- ६) सर्व विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था.
- ७) सर्व जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था.
- ८) सर्व प्रादेशिक उप संचालक, वस्त्रोद्योग, मुंबई/नागपूर/सोलापूर/औरंगाबाद.
- ९) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ मर्या., नागपूर.
- १०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य हातमाग सहकारी महासंघ मर्या., मुंबई.
- ११) अध्यक्ष, विदर्भ विणकर केंद्रीय सहकारी संस्था, नागपूर.
- १२) अध्यक्ष, पश्चिम महाराष्ट्र हातमाग विणकर केंद्रीय सहकारी मंडळ, सोलापूर.
- १३) महालेखापाल १ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), मुंबई.
- १४) महालेखापाल २ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), नागपूर.
- १५) अधिदान व लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १६) निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १७) वस्त्रोद्योग आयुक्त, भारत सरकार, मुंबई.
- १८) विकास आयुक्त (हातमाग), वस्त्रोद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.
- १९) वित्त विभाग, व्यय-२, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २०) कक्ष अधिकारी, १७-स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- २१) निवड नस्ती (टेक्स-३).

GUIDELINES FOR SKILL UPADATION/ TRAINING PROGRAMME

The Handloom weavers/workers will be provided training for upgrading their skills in weaving, dyeing/printing & design development area so as to enable them to produce a diversified range of products in keeping with the latest market trends.

TRAINING IN WEAVING

Batch size for each Programme : 20 trainees

Duration of training : 45 days

S.No.	Component	Provision of funds under training component (In Rs.)
1.	Stipend for 20 weavers	1,89,000 @Rs. 210/-* per day for 45 days
2.	Honorarium to Master Trainer	27,000 @Rs. 600/- per day for 45 days
3.	Honorarium to Assistant	9,000 @Rs. 200/- per day for 45 days
4.	Cost of Equipments and tools (warping drum, looms & attachments (dobby/jacquard/accessories))	1,50,000
5.	Raw materials and consumables	20,000
6.	Hiring of shed, electricity and water charges	10,000
7.	Documentation of samples	3,000
	Total	4,08,000
8.	Administrative & Miscellaneous Expenditure 5% of the total cost	20,400
	Total	4,28,400 Rounded off to 4,28,000

TRAINING IN DYEING/PRINTING

Batch size for each Programme : 20 trainees

Duration of training: 15 days

S.No.	Component	Provision of funds under training component (In Rs.)
1.	Stipend for 20 weavers	63,000 @Rs. 210/-* per day for 15 days
2.	Honorarium to Master Trainer	9,000 @Rs. 600/- per day for 15 days

S.No.	Component	Provision of funds under training component (In Rs.)
3.	Honorarium to Assistant	3,000 @Rs. 200/- per day for 15 days
4.	Cost of Equipments and tools	15,000
5.	Raw materials and consumables	18,000
6.	Hiring of shed, electricity and water charges	10,000
7.	Documentation of designs	3,000
	Total	1,21,000
8.	Administrative & Miscellaneous Expenditure 5% of the total cost	6,050
	Total	1,27,050 Rounded off to 1,27,000/-

TRAINING IN DESIGN DEVELOPMENT

Batch size for each Programme : 20 trainees

Duration of training: 15 days

S.No.	Component	Provision of funds under training component (In Rs.)
1.	Stipend for 20 weavers	63,000 @Rs. 210/-* per day for 15 days
2.	Honorarium to Master Trainer	9,000 @Rs. 600/- per day for 15 days
3.	Honorarium to Assistant	3,000 @Rs. 200/- per day for 15 days
4.	Cost of Equipments and tools	15,000
5.	Raw materials and consumables	18,000
6.	Hiring of shed, electricity and water charges	10,000
7.	Documentation of designs	3,000
	Total	1,21,000
8.	Administrative & Miscellaneous Expenditure	6050
	Total	1,27,050 Rounded off to 1,27,000/-

* All categories of skilled and semi skilled weavers in batch of 20 at a time.

Common Facility Centre: Revised Project Cost and Model Layout

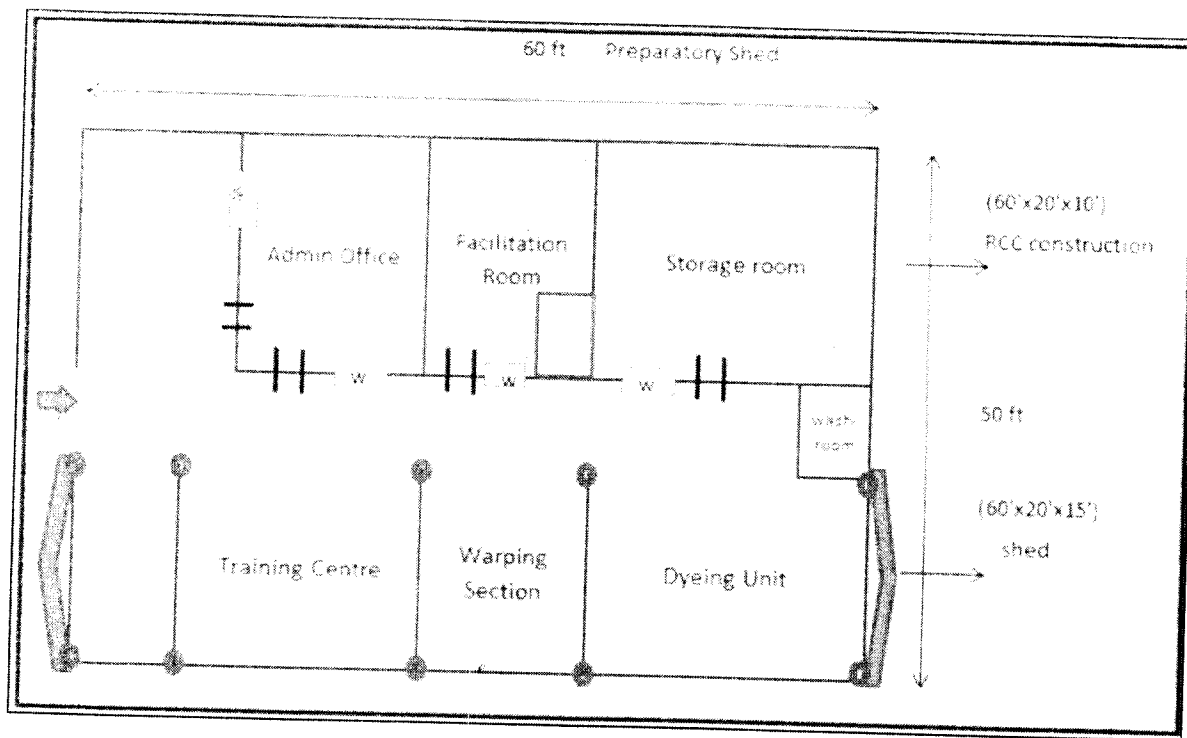
Total Project Cost		
S.No.	Particulars	Estimated Cost (Rs. in lakh)
1	RCC Construction (Construction area of 1200 sq ft. @ 1400 per sqft)	16.80
2	Shed Construction (Construction area of 1800 sq ft. @ 700 per sqft)	12.60
3	Machinery + other equipments including open vat dyeing unit (20kg/day)	14.30
4	Contingency @ 5%	2.19
	Total	45.89

S.No.	Particulars	Estimated Cost (Rs. in lakh)
	Admin Office	1.50
A	Table , Chairs(100) , Almira(4) ,Computer , Printer, Internet connection , fan , telephone +Fax , Xerox etc.	
2	Raw Material godown (Racks, weighing balance etc.)	1.00
3	Preparatory Sheds	3.80
A	Vertical Warping Machine	0.40
B	Bobbin Winding Machine	0.25
C	Computerised Punching Machine	2.50
D	Hank making machine	0.15
E	Furniture	0.50

S.No.	Particulars	Estimated Cost (Rs. in lakh)
6	Training room/ weaving shed	2.00
7	Open Vat Dyeing Unit with ETP	5.00
8	MFA (Generator, Water supply , borewell etc.)	1.00
	Total	14.30

Design Layout of the CFC:

S.No	Particular	Area	Unit
1	Admin Office	150	sq ft
	Covered Hall	300	sq ft
2	Storage Room	400	sq ft
3	Warping Section	300	sq ft
4	Dyeing Unit	500	sq ft
5	Training Centre	450	sq ft
6	Facilitation Room	300	sq ft
7	Open Passage Area	500	sq ft
8	Sanitation (toilet + washroom)	100	sq ft
	Total	3000	

Common Service Centre

Services offered by CSC

Government To Citizen (G2C) Services	Business To Cluster (B2C) Services
1. Financial Inclusion: Banking, Insurance and NPS(PFRDA)	1. Mobile/Data Card Recharge
2. Unique identification Authority of India (UIDAI) Services.	2. DTH Recharge
3. Education NIELIT/NIOS/NDLM	3. CSC Bazaar - e commerce/shopping service
4. Election Commission of India (EC) Services	4. Mobile Bill Payments
5. Passport Services	5. Entertainment
6. PAN Card Services	6. E learning
7. Agriculture Services	7. IRCTC & Bus Ticketing
8. Health Care Services	8. Bill Payments – Electricity Billing & Water Billing
9. State G2C services – eDistrict/SSDG/MMP etc.	9. E-Learning
	10. Insurance policy sale and renewal

Indicative cost per CSC

(Rs. in lakh)

S. No.	Component	Amount per centre
1.	Infrastructure Cost	2.57
2.	10% Admn. Fee/Project Management cost (per year)	0.257
3.	Trainer cost (Course Training Fee through NIELIT – 36 hrs. (Excl. Tax) per person one time	0.017
4.	Consumable (per year) on quarterly reimbursement basis	1.68
5.	10% Admn. Fee/Programme Management cost (on item at S. No.4)	0.014
	Total	4.538 + Service Tax

MARKETING INCENTIVE**PROFORMA TO BE SUBMITTED BY HANDLOOM CORPORATIONS /APEX SOCIETIES / FEDERATIONS / NATIONAL LEVEL ORGANISATIONS / PRIMARY HANDLOOM WEAVERS COOPERATIVE SOCIETIES ETC. FOR CLAIMING MARKETING INCENTIVE UNDER COMPREHENSIVE HANDLOOM DEVELOPMENT SCHEME (CHDS).**

1. Name of the State :
2. Claim for the year :
3. Name and address of the Agency/Society :
4. No. of Weavers covered by the Agency/Society :-

Sl. No.	Name of the Category	Men	Women	Total
(a)	General			
(b)	SC			
(c)	ST			
(d)	OBC			
(e)	Minority			
(f)	Others			
	Total			

5. Quantity of yarn purchased from NHDC .
6. Quantity of yarn purchased from other agencies due to non-availability of yarn from NHDC (Certificate of non-availability of yarn from NHDC should be enclosed).
7. The State Government and Nodal Agency nominated by State Government should certify that the agencies who have claimed Marketing Incentive (MI) is the registered users of handloom mark and used handloom mark labels in their product.
8. Sales turnover for the preceding three years (excluding sales to apex/Federations/Corporations, Government Departments/agencies, Sales to handloom agencies/ sales under barter system and sales computed for the purpose of claiming assistance under the rebate scheme).

Year	Fabrics	Made-ups	Garments	Total
Total :				

9. Average sales turnover of last three years :

10. Marketing Incentive eligible @ 10% :

11. States share @ 5% :

12. Central Government share @ 5% :

Certified that the above figures are correct and the sales by the Agency to Apex/Federation/Corporations Government Departments/Agencies /Handloom agencies, sales computed for claiming assistance under the rebate scheme, and sales made under barter system has not been computed for the purpose of calculating Marketing Incentive.

Signature of the President/

Secretary of the Agency/Society

With Seal

Signature of the CA with Regn. No._____/

Statutory auditor

with Seal

Annexure - III (C)

MARKETING INCENTIVE

Consolidated Statement to be furnished by the Director of Handlooms while forwarding the claims of Handloom Agencies under the Marketing Incentive component of Comprehensive Handloom Development Scheme (CHDS) :

Sl. No.	Name of the Agency	Claim for the year	Total MI eligibility	MI approved by SLPC	State share	Central share	Amount released by State Govt.	Amount to be released by the Central Govt.
1								
2								
3								
4								
Total								

Total number of weavers covered by the handloom agencies as mentioned above, category- wise are as under:-

Total No. of the weavers covered by the above handloom agencies													
General		SC		ST		OBC		MINORITY		OTHERS		Total	
M	W	M	W	M	W	M	W	M	W	M	W	M	W
E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O	E	O
N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M
	E		E		E		E		E		E		E
	N		N		N		N		N		N		N

Certificate to be furnished by the Director of Handlooms & Textiles

1. Certified that all the above agencies are in existence and functioning.
2. Certified that the above-consolidated statement in respect of the State of _____ has been prepared on the basis of individual claims preferred by the agency.
3. Certified that there is no duplication of claims submitted under the proposal and that the assistance claimed by the above handloom agencies has not been preferred earlier.
4. Certified that all the conditions of the scheme have been met.
5. Certified that the entire assistance released as Marketing Incentive so far by the G.O.I & State Government has actually been passed on fully to the concerned grantee organizations.
6. Certified that no complaint(s) have been received or pending about distribution of in Marketing Incentive assistance released by the Government of India and State Government in the past.
7. Certified that the claims preferred now by the handloom agencies is full and final in respect of the State Government of _____ for the year _____ and no further claim(s) will be preferred by the State Government of _____ for the same period in future.
8. Certified that the agencies who have claimed Marketing Incentive (MI) is the registered users of handloom mark and used handloom mark labels in their product.
9. Certified that the quantity of yarn purchased by the agency from NHDC.
10. Certified that the quantity of yarn purchased by the agency from other agencies due to non-availability of yarn from NHDC (Certificate of non-availability of yarn from NHDC should be enclosed).
11. Certified that no Utilization Certificate (UC) is pending for rendition in respect of the above grantee organizations/agencies towards any

grant(s) received by them under any scheme of the office of Development Commissioner for Handlooms or Ministry of Textiles or any Department in the Ministry of Textiles.

12. Certified that the claims of the above handloom organizations/agencies have been cleared by the State Level Project Committee in its meeting held on _____, Minutes of which is enclosed.
13. Certified that the State Government has already been released matching State Share vide State Govt.'s sanction order No. _____ dated _____. A copy of the State Share released order is enclosed.
14. Certified that the Records and Registers of _____grantee organizations/societies for the year _____have been duly checked and verified by the field Officers of the Government of _____and all the Record and Registers are found intact and claiming societies are working".
15. Certified that an amount of central assistance of Rs. _____ claimed for the year _____under Marketing Incentive Component of Comprehensive Handloom Development Scheme is as per the norms of the CHDS Scheme and no excess amount is claimed by the Government of _____.
16. Certified that the above statement has been forwarded in a CD.

(Signature)
Nodal Agency nominated by State
Government of _____

(with seal)

(Signature)
Director In-charge of
Handlooms, Government
of _____

(with seal)

Cluster at Block Level

Annexure- IV

PROFORMA FOR SELECTION OF ORGANISATIONS FOR CONDUCTING DIAGNOSTIC STUDY & BASELINE SURVEY AND PROFILE OF SELECTED HANDLOOM BLOCK

A. Profile of the Organization/Implementing Agency (IA):

1.	Name of the Organization (With full address)			
2.	Registration Number and date of Registration.			
3.	Name & Designation of Office bearers with Phone No., FAX No. and E.mail etc.			
4.	Total number of regular manpower with the Organization.			
5.	Performance of the Implementing Agency	Parameters	Year ( )	Year ( )
		Sales Turnover (Rs. in lakh) in each of last 2 years		
		Net profit (Rs. in lakh) in each of last 2 years		
		Balance sheet and profit/ loss account for the last two years (enclosed)		
6.	Experience if any in Textiles/Handloom Sector			
7.	Bye laws/Resolution of the Organisation.			
8.	Previous experience in Cluster development.			
9.	Scoring of the IA (NGO) as per the pattern for grading.			

Certified that:

1. The Implementing Agency has been recommended by the State Level Project Committee in its meeting held on _____ for Baseline Survey and Diagnostic Study. The minutes of the meeting are enclosed.
2. There is no reason to believe that these organizations are involved in corrupt practice.
3. Certified that no UC is pending for rendition in respect of the above grantee organisation towards any grant(s) received by it under any scheme of the office of Development Commissioner for Handlooms or Ministry of Textiles or any Department in the Ministry of Textiles.

4. It is certified that the Implementing Agency is in existence and functioning.
5. Certified that the above particulars are correct.
6. Certified that no complaint(s) in respect of the above mentioned agency have been received in the State in respect of disbursement of assistance released by the GOI and State Govt. in the past.

Signature of the President/Secretary/Chief Executives
(Name & Designation)

Countersigned

Director In-charge of Handlooms

Cluster at Block Level

PROFORMA FOR BASELINE SURVEY OF A CLUSTER

Name of the Implementing agency														
Registration No.														
Name of Block														
District														
State														
No. of Weavers proposed to be covered														
Total assistance required.														
Sl. No.	Name of the Weaver	Male	Female	Age	Covered by					Whether the weaver is		Whether the loom is		
					Cooperatives	SHGs	NGOs	Master Weavers	Independent	Others	With loom	Without loom	Active	Idle
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Family income	Religion	Caste	No. of days engaged in a year	Type of looms	No. of looms	Type of yarn used	Products manufactured	Remarks, if any
16	17	18	19	20	21	22	23	24

Details of assistance required													
Technology up-gradation													
No. of pneumatic jacquard/ motorized jacquard	No. of motorized jacquard	No. of take-up & let off motions	No. of Multiple box motion	No. of multiple buti weaving sley	No. of twin cloth weaving mechanis m	No. of Jacquard	No. of dobby	No. of healds, reeds, bobbins, shuttles, harness	No. of warp beam and fabric beam	No. of New handloom	No. of normal warping machine	No. of motorized warping machine	No. of any other technological up-gradation
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38

Details of assistance required				
Workshed		Skill up-gradation		Lighting Units
Whether workshed exists (Yes/No)	Whether BPL/SC/ST/ Women/ General	Whether Workshed required?	Discipline of training and discipline – wise number of trainees	No. of units required
39	40	41	42	43

Signature of the Director of Handlooms & Textiles

Cluster at Block LevelPROFORMA FOR SUBMITTING THE DIAGNOSTIC STUDY CONDUCTED AND THE ACTION PLAN FOR CLUSTER DEVELOPMENT

Sl. No.	Parameters																															
1.	Name of the Block and District																															
2.	Implementing Agency	Parameters	Year ( )	Year ( )																												
		Sales Turnover (Rs. in lakh) in each of last 2 years																														
		Net profit (Rs. in lakh) in each of last 2 years																														
		Pl. enclose the Balance Sheet, Profit & Loss account in support of the above																														
Profile of the Cluster																																
3.	Geographical location of the Block (enclose a map of the Block)																															
4.	Total number of handlooms in the Block																															
5.	Type of handlooms in the Block																															
6.	Infrastructure available																															
7.	Present skills of the weavers																															
8.	Number of handloom weavers	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Category</th><th>Men</th><th>Women</th><th>Total</th></tr> </thead> <tbody> <tr><td>SC</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>ST</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>OBC</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Minority</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>General</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td>Total</td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>			Category	Men	Women	Total	SC				ST				OBC				Minority				General				Total			
Category	Men	Women	Total																													
SC																																
ST																																
OBC																																
Minority																																
General																																
Total																																
9.	Status of the weavers.	Existing		Proposed to be covered																												

Sl. No.	Parameters		
	A) Number of Primary Weavers Cooperative Societies		
	B) Number of weavers in Co-operative fold.		
	C) Number of Master Weavers		
	D) Number of weavers with Master Weavers		
	E) Number of NGOs working in handlooms.		
	F) Number of weavers with NGOs.		
	G) Number of SHGs working in handlooms		
	H) Number of weavers with SHGs.		
	I) Number of traders		
10.	Sales turnover of handlooms in the Block (Rs. in crore)	Present turn over	Anticipated turn over
	a) Domestic		
	b) Exports		
	Total		
11.	Average earning of the weaver per day (In Rs.)	Present	Anticipated
12.	Av. no. of working days in a year	Present	Anticipated
13.	Main handloom products of the Block	Present	Anticipated
14.	Number of Powerlooms in the Block		
15.	Whether handlooms of the Block face competition with Powerlooms?		
Status of Pocket 5 years back			
16.	Economic condition of the Block in relation to the position 5 years back from now.		
SWOT Analysis			
17.	a) Strengths		
	b) Weakness		
	c) Opportunities		
	d) Threats		

Sl. No.	Parameters						
Justification for recommending the cluster							
18.	Justification for recommending the Block for development						
Strategy							
19	a) Block						
	b) Objectives of the development strategy.						
Action Plan							
20.	Interventions required for development over a period of 3 years, with financial outlay for each intervention. (Paragraph B.9.2)						
21.	Total Project Cost.	S. No.	Name of the component	Amount (Rs. in lakh)			Number of weavers to be covered.
				GOI	IA/B en.	Total	
		1.	Baseline Survey, diagnostic study, formation of Consortium and SHGs, awareness progs.				
			Product development				
			Purchase of CATD				
			Documentation of cluster activities				
			Any other activity				
			Sub-total (A)				
		2.	Individual Intervention				
		i.	Technology up-gradation				
			Pneumatic Jacquard system				
			Motorized jacquard				
			Take-up & let off motion				
			Multiple box motion				

Sl. No.	Parameters				
		Multiple buti weaving sley			
		Twin cloth weaving mechanism			
		Jacquard on the existing handloom			
		dobby on the existing handloom,			
		Healds, reeds, bobbins, shuttles, harness etc			
		Warp beam and fabric beam			
		Purchase of new handloom			
		Purchase of normal warping machine			
		Motorized warping machine			
		Loom accessories/parts			
		Any other technological up-gradation, with justification			
	ii.	Construction of Workshed			
		BPL/SC/ST/ Women			
		Others			
	iii	Lighting Unit			
	iv	Any other intervention directly benefitting the weavers			
		Sub-total (B)			
	3.	Engaging			

Sl. No.	Parameters					
		Designer				
		4. Setting up of CFC, including CSC				
		Sub-total (C)				
		5. Skill up-gradation programme-				
		a Weaving				
		b Dyeing				
		c Designing				
		d Managerial				
		e IT				
		Sub-total (D)				
		6. Corpus fund for yarn depot				
		7. Project Management Cost (engaging of CDE)				
		Sub-total (E)				
		Total (A+B+C+D+E)				
		8. Dye House with ETP at District level				
		Grand total (A+B+C+D+E+8)				
		Total				
22.	Proposed Action Plan for the cluster.	Year-wise and intervention-wise action plan highlighting the physical and financial targets for 3 years alongwith a brief project report should be enclosed. The Action Plan should clearly bring out the deliverables of the project in terms of increase in production, productivity, no. of working days, employment and income of the handloom weavers of the selected Block.				

1. The beneficiary has not availed of similar assistance under any other scheme of the State or the Central Government.
2. It is certified that the Implementing Agency is in existence, functioning and has net profits in last 2 years.
3. Certified that the assets created out of the assistance under the scheme will not be disposed off without the prior approval of Office of the Development Commissioner for Handlooms.

4. There is no reason to believe that these organizations are involved in corrupt practice.
5. Certified that no UC is pending for rendition in respect of the above grantee organisation towards any grant(s) received by it under any scheme of the office of Development Commissioner for Handlooms or Ministry of Textiles or any Department in the Ministry of Textiles.
6. Certified that the above particulars are correct and are verifiable from Books of accounts of the grantee agency.
7. Certified that no complaint(s) in respect of the above mentioned agency have been received in the State in respect of disbursement of assistance released by the GOI and State Govt. in the past.
8. Certified that the Implementing agency (s) has obtained necessary approval from the Banks/financial institutions for credit linkages, wherever required.
9. Certified that the Implementing Agency has furnished the requisite details in the proforma V (Baseline Survey of Cluster), enumerating, inter-alia, the names of the individual weavers, components required and the assistance required thereof etc. and is verifiable from records.
10. The State Level Project Committee in its meeting held on _____ has recommended the proposal. **A copy of the minutes of the meeting is enclosed.**
11. Certified that the land of the title is in the name of the weaver.

(Signature)
Authorized Signatory of Implementing Agency

Countersigned
(Signature)
Director In-charge of Handlooms & Textiles

CLUSTER APPROACH**SCORE PATTERN FOR GRADING OF NGOs**

NAME OF THE ORGANISATION WITH COMPLETE ADDRESS:				
S.No.	Score Parameters	Maximum score	Points scored	Remarks
1.	Formal Registration	-		
2.	NGO in existence for more than 3 (three) years	-		
3.	Registration with any other Government Organisation/Department	3		
4.	Profile of the President/Executive Officer and experience & qualification of field staff	10		
5.	Experience of baseline survey, community mobilization and monitoring & Evaluation method	10		
6.	Experience of Cluster development in handlooms or any other related Sector	15		
7.	Experience of Marketing, Networking	13		
8.	Experience of Technical & Technological guidance	5		
9.	Achievements in Handloom Sector/rural development	20		
10.	Last three years audited accounts & filing IT returns regularly & obtained PAN	5		
11.	Funding by Government	2		
12.	Experience of direct international collaboration	5		
13.	Participation of women, SCs/STs/ Minorities on their Board/staff	7		
14.	Training of staff	5		
	Total	100		
	Total Marks awarded			
	Eligible/Ineligible			

Signature of
Director In-charge of Handloom & Textiles

Note: Requisite documents must be submitted in support of the above parameters, else it will not be given weightage.